

سید ناصر هاشم زاده

از حاجی واشنگتن

تاحاج کاظم

ژانرهای
سیخایی
ایران

انتشارات آستان قدس رضوی

کتاب اندیشه

از حاجی واشنگتن تا حاج کاظم

ژانرهای سینمایی در ایران

سید ناصر هاشم‌زاده

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

ناشر همکار: به‌نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

طراح جلد: هادی سلطانی

چاپ اول: ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

لیتوگرافی: چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

انتشارات آستان قدس رضوی

سرشناسه: هاشم‌زاده، سید ناصر، ۱۳۳۳ -

عنوان و نام پدیدآور: از حاجی واشنگتن تا حاج کاظم، ژانرهای سینمایی در ایران / سید ناصر هاشم‌زاده.

مشخصات نشر: [تهران]: کانون اندیشه جوان، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۸۸ ص.

شابک: 978-600-159-336-9

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه. یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: ژانرهای سینمایی در ایران.

موضوع: سینما-- ایران -- نقد و تفسیر.

موضوع: Motion Pictures--Iran -- Rviews.

موضوع: سینما -- انواع -- ایران.

موضوع: Film genres--Iran.

رده‌بندی دیوئی: ۷۹۱/۴۳۰۹۵۵

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۹۵۲ الف/۱۹۹۳/۵ PN

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۲۱۷۶۵

تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن: ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

همه حقوق محفوظ است

پیشگفتار.....	۷
مقدمه مؤلف.....	۱۱
گفتار اول: ویژگی‌های سینمای مه‌پهه.....	۱۵
گفتار دوم: دراماتیزه کردن در برابر روش ارسطویی.....	۲۳
گفتار سوم: ضرورت شناخت خواست مردم در ژانر اجتماعی.....	۳۵
گفتار چهارم: دوراهی قهرمانان واقعی و قهرمانان فلابی در ژانر سیاسی.....	۴۱
گفتار پنجم: ژانر تاریخی و اهمیت قصه‌گویی.....	۴۹
گفتار ششم: ژانر اقتباس، پیونددهنده سینما با ادبیات.....	۵۳
گفتار هفتم: مدیریت سینمایی و معماری ژانر.....	۵۷
گفتار هشتم: پدیده «سینمای جشنواره‌ای».....	۶۵
۱. فیلم فجر؛ جشنواره‌ای افسارگسیخته.....	۶۵
۲. اسکار.....	۶۶
۳. جشنواره عمار.....	۶۹
گفتار نهم: سینمای مشترک؛ راه‌ها و چاه‌ها.....	۷۳
گفتار دهم: وظایف امروز سینماگران.....	۷۹
کتابنامه.....	۸۵

پیشگفتار

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ژانرهای سینمایی در ایران تجارب مختلفی کسب کرده‌اند: گاه با پشت پا زدن به ذائقه مخاطب وطنی، به سینمای قصه‌گو، بی‌میلی کرده و گاه در اقتباس‌گیری (انتقال از ادبیات خارجی) افراط کرده‌اند؛ گاه در عرصه‌های مهمی مانند جنگ تحمیلی قهرمان‌پروری کرده و گاه از کاه، کوه ساخته و با قهرمان‌سازی‌های پوشالی، خواسته یا ناخواسته بر طبل سینمایی در اجتماع کوفته‌اند؛ گاه به مسائل اقلیت روشنفکر جامعه اندیشیده و گاه روایت‌پردادگس‌های حری شخص فیلم ساز شده‌اند و.... تبیین عارضه‌های مهمی مثل جشنواره‌محوری، سیاست‌زدگی، بی‌توجهی به ظرفیت‌های بکری چون «سینمای مشترک» (میان‌شهری‌دوایی اشتراکات فرهنگی) و... در شکل‌گیری فهم صحیح ما از حال و روز گونه‌های مختلف سینمایی مؤثر است؛ بر همین اساس در این کتاب در ابتدا با رویکردی آسیب‌شناسانه، به بررسی مضامین و سویه‌های فکری و فرهنگی ژانرهای مطرح سینمایی در کشور مطرح شده و به نکات کلیدی و راهبردی برای اصلاح وضع موجود بیان می‌شود.

اثر حاضر محصول تلاش گروه ادب و هنر مرکز پژوهش‌های جوان است. این مجموعه، شاخه‌ای از شاخسار پر بر و بار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی^۱ است که

۱. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با توجه به بایستگی تحقیقات دقیق و منسجم، نظریه‌پروری و نوآوری درباره زیرساخت‌های اندیشه دینی و نظامات اجتماعی مبتنی بر آن و پرداخت علمی و روزآمد به حوادث فکری و صیانت از هویت فرهنگی و سلامت فکری قشرهای تحصیل کرده و نسل جوان

با گروه‌های علمی «بینش و اندیشه»، «مطالعات فرهنگی و اجتماعی»، «نظام‌ها و مطالعات انقلاب اسلامی»، «اخلاق، تربیت و روان‌شناسی»، «سنت‌های حوزوی و آداب طلبگی» به افق‌های پیش رو و گام‌های پیش رو در عرصه فرهنگ جامعه اندیشیده و آثار مفیدی به ثمر نشانده است. رشد و شکوفاندن باورها و گرایش‌های دینی، معرفی الگوهای مطلوب رفتار دینی و پاسخ به نیازها و خواسته‌های جوانان در زمینه‌های دینی، فرهنگی و اجتماعی از مهم‌ترین اهداف فراروی مرکز است تا با رصد شرایط روز جامعه، به صیقل دادن و غنی‌سازی ضروری دست زند و پژوهش‌هایی مفید بیافریند.

مرکز پژوهش‌های جوان، در چهار سطح جوان، دانشجو، اندیشه و طلبه به تولید آثاری در قالب «سار آرای» های گوناگون مشغول است:

۱. مخاطبان «کتاب جوان» تحصیل‌کردگان دوره متوسطه‌اند و عموماً ۱۷ تا ۲۴ سال دارند.

۲. مخاطبان «کتاب دانشجو» دانش‌پژنان مقطع کاردانی و کارشناسی با حدود سنی پیش‌بینی‌شده ۱۸ تا ۲۶ ساله‌اند.

۳. مخاطبان «کتاب اندیشه» جوانان عبوی، در مقاطع تحصیلات مقطع کارشناسی و با سن پیش‌بینی‌شده کمتر از ۲۸ ساله‌اند.

۴. مخاطبان «کتاب طلبه» جوانانی هستند که سال‌هاست سطوح میانی علوم حوزوی را می‌گذرانند.

کتاب پیش رو از آثار سطح اندیشه این مرکز است.

این مرکز با قدردانی از استاد سیدناصر هاشم‌زاده برای انجام این اثر، تلاش مجدانه

کشور، به عنوان نهادی علمی - پژوهشی و آموزشی، دانشگاهی و حوزوی در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد. این پژوهشگاه دارای شخصیتی حقوقی، مستقل و در حکم نهاد عمومی و غیردولتی و غیرانتفاعی است که در قالب چهار پژوهشکده حکمت و دین‌پژوهی، نظام‌های اسلامی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی و دانشنامه‌نگاری دینی و همچنین مرکز پژوهش‌های جوان فعالیت می‌کند.

مدیر گروه ادب و هنر آقای محمد حسن شاهنگی و همکاری ارزیابان گرامی آقایان دکتر حسین باقری و دکتر جمال شهربافی را ارج می‌نهد و صمیمانه در انتظار نقدها و پیشنهادهای خوانندگان تیزبین نشسته است.

مرکز پژوهش‌های جوان

www.ketab.ir